

Akuta operationer - rutiner och prioriteringar

Gäller för: Anestesikliniken, Kirurgkliniken, Ortopedkliniken, Kvinnokliniken, Öron- näsa- halskliniken

Fastställd av: verksamhetscheferna Linda Broberg Pantzar, anestesikliniken
Per Weber, kirurgkliniken
Jonas Johansson, ortopedkliniken
Maria Lundgren, kvinnokliniken
Magnus Järholm, öron- näsa halskliniken

1 Bakgrund

Vid vissa akuta tillstånd behövs operativt ingrepp som innefattar omhändertagande på operationsavdelningen. Dessa patienter ska prioriteras strikt och enbart enligt medicinska bedömningar. Detta för att möjliggöra en adekvat medicinsk prioritering mellan olika patienter på operationsavdelningen. Vissa operationer måste genomföras utan fördröjning vilket kan innebära att andra planerade ingrepp måste senareläggas eller strykas.

2 Förutsättningar

2.1 Operationsanmälan

Anmälan görs i operationsmodulen i Cosmic TM, till operationsavdelningens akutkoordinator på telefonnummer 8363 och till anestesiläkare. Sätt ett kryss i rutan AKUT för att anmälan ska hamna på akutlistan. Välj sedan ”Urakut”, ”Inom 2 timmar”, ”Inom 6 timmar”, ”Inom 24 timmar” eller ”Inom 72 timmar”.

Observera att medicinsk prioritering gäller och får under inga omständigheter vara grundad på administrativa omständigheter! Övriga önskemål vad gäller operatör, tidpunkt och övriga praktiska detaljer meddelas akutkoordinatören vid anmälan. Anmälande läkare ska alltid ta kontakt med den anestesiläkare som ansvarar för sektionen (dagtid fås telefonnummer av akutkoordinator, jourtid anestesijouren på telefonnummer 8371).

På förlossningsavdelningen finns en särskild larmfunktion som alltid ska användas vid behov av akut omhändertagande på operationsavdelningen (urakut sectio, akut sectio inom 30 minuter, stor obstetrisk blödning). Larmet går via telefon till samtlig berörd personal på operationsavdelningen som omedelbart skapar utrymme för omhändertagande av patienten. Förlossningsläkaren kontakter alltid anestesiläkare (dagtid vardagar telefon 8199, jourtid 8371) för en kort rapport.

Operationsanmälan som görs nattetid där operationen kan vänta till nästa dag läggs in i Cosmic TM men anmäls till akutkoordinatören enligt ovan först efter kl

07:30. Efter sista operationen nattetid kopplas akutkoordinators telefon om till operationssjuksköterskan på telefonnummer 8358.

2.2 Resurser

Dagtid under vardagar finns tre salar för omhändertagande av akuta patienter. En av dessa ska användas enbart vid ingrepp som är av akut karaktär och där operation måste ske inom 6 timmar. Denna sal är bemannad dygnet runt. De andra två salarna är bemannade vardagar mellan kl 07:30-19:30 och används för övriga patienter som är medicinskt prioriterade inom 72 timmar. Målsättningen är att en av dessa salar i möjligaste mån ska användas för akuta ortopediska ingrepp.

Jourtid (vardagar 19:30 - 07:30 samt helger) finns ett operationslag som enbart vid urakuta tillstånd kan delas för att arbeta på två salar samtidigt. Undantaget helger mellan kl 12-16 då två operationslag är i tjänst. Under denna period kan även patienter med medicinsk prioritering inom 72 timmar bli aktuella för operation.

3 Akuta tillstånd med medicinsk prioritet inom 6 timmar

Kirurgiska operationer
Aortaanerysm,
Blåsevakivering
Bukischemi/ileus
Cholangit
Emboli
Gastrointestinal blödning
Högfebril appendicit
Inklämt bräck
Kärlschemi/okklusioner
Septisk amputation
Tarmperforation
Testistorsion
Trauma
Reoperationer blödningar, okklusioner, anastomosläckage och sårruptur

Gynekologiska och obstetriska diagnoser

Extrauterin graviditet med smärta

Generell peritonit

Intraabdominell blödning

Kraftig blödning i samband med missfall/abort

Ovarialtorsion

Placentalösningar

Seccio med hotande fosterasfyxi, flera tidigare sectio eller dålig progress

Ortopediska diagnoser

Bäckenfraktur/diafysär femurfraktur med blödning

Cauda equinasyndrom

Höftledsluxation,

Infektion som behöver debrideras eller spolås.

Kompartmentsyndrom

Nekrotiserande fascit

Protes eller ledluxation med svår smärta

Påverkat distalstatus

Öppna frakturer

ÖNH-diagnoser

Hotad luftväg

Hög främmande kropp i esofagus

Främmande kropp i bronkerna

Postoperativa blödningar (tonsillefterblödningar)

4 Ansvar

Anmälande läkare ansvarar för att prioritering sker på medicinsk grund, att nödvändiga preoperativa undersökningar såsom kardiopulmonellt status inklusive blodtryck finns journalfört och att patienten om möjligt är informerad om det planerade ingreppet.

Anestesiläkare ansvarar för preoperativ anestesibedömning. Vardagar finns en anestesiläkare som är stjärnmärkt för att i samråd med de opererande läkarna bestämma prioriteringsordning på akutsalarna.

Avdelningschef, personalsamordnare och akutkoordinator ansvarar tillsammans för att tidigt ta kontakt med stjärnmärkt anestesiläkare vid personalbrist som kan påverka flödet på operationssalarna. Den akuta verksamheten ska prioriteras även vid personalbrist och beslut måste vid behov fattas om elektiva patienter ska strykas från operationsprogrammet.

5 Åtgärder vid hög belastning på akutsalarna OPE CLV och OP LL

5.1 Dagtid

Akutkoordinatörn meddelar stjärnmärkt anestesiläkare på OPE om det är hög belastning. Stjärnmärkt anestesiläkare tillkallar tillsammans med avdelningschef-OPE de berörda verksamhetscheferna (eller op-ansvarig läkare) till ett möte där den elektiva verksamheten ses över.

Undersök om operation kan ske på länets andra sjukhus. Klinikerna har ett ansvar att arbeta länsövergripande och använda befintlig kapacitet på bästa sätt. Kontakt tas mellan opererande kliniker på respektive sjukhus.

Beslut fattas tillsammans om någon elektiv operation ska strykas till förmån för akuta patienter. Stjärnmärkt anestesiläkare ansvarar för att beslut fattas..

Besked om avbokning och vidare information till patienten, sköts av opererande läkare eller annan företrädare från berörd klinik. Patienten ska få en ny tid och information om fortsatt planering.

5.2 Jourtid

Undersök om operation kan ske på länets andra sjukhus. Klinikerna har ett ansvar att arbeta länsövergripande och använda befintlig kapacitet på bästa sätt. Kontakt tas mellan opererande kliniker på respektive sjukhus. Det kan finnas begränsningar i läkarkompetens i Ljungby under jourtid, då det exempelvis inte alltid finns ortoped på plats.

Ansvarig anestesiläkare kontakter operatörer på berörda kliniker som har patienter på akutlistan. En gemensam prioritering görs sedan av patienterna.

Ansvarig anestesiläkare kan besluta om att kalla in extra personal till OPE för att avlasta situationen.

5.3 Telefonnummer

Koordinator LL/OP-ssk 5793

Akutkoordinator CLV 8363